देनं यज्ञं न युविता न मिलितवती (मितितावती Cod.) अतो न विश्वसितव्यम् ॥२२॥ अथ तेऽसुराः आत्तवचसो देवैः स्वीकृतवचसो हे अरयो हे अरय इत्युच्चारयितुमशक्ता हे अलवो हे अलव इति वदन्तः पराभूताः ॥२३॥ प्रसङ्गात्कंचिद्वाग्विषयं नियममाह तत्रेति । उपनिज्ञास्यां ज्ञातव्यां संदिग्धां वाचमूडुरुक्तवतोऽसुराः । स म्लेच्छः संदिग्धार्थस्यापभ्रंशरूपस्य वचसो भाषणं यत् म्लेच्छनमित्यर्थः यद्वा य ईदृशीं वाचं वदति स म्लेच्छः तस्मान्न म्लेच्छेत् म्लेच्छो न भवेत् ॥२४॥ अभ्वमपत्यम् (सं Cod.) ॥२६॥ यज्ञो हि कृष्णा इति हिशब्देन यज्ञो देवेभ्यो निलायत कृष्णो रूपं (!) कृत्वेत्यादिश्रुतिप्रसिद्धिरभिधीयते ॥२८॥ तया भूमेरुपरि समन्त्रकं लेखनं विधत्ते अथेति ॥३०॥ तदा स गर्भोऽपगच्छन्मृतिं प्राप्नुयात् । पामा विचर्चिका मवर्थीयो नः तद्वान्भवितुं क्षमर्थो भवति । न केवलं दीक्षितः स्वयमेव पामनो भवति किंतु तदुत्पन्नाः पुत्रा अपि तादृशा भवन्तीत्याह दीक्षितं वाऽअन्विति ॥३१॥ अथ दण्डेन दीक्षां विधत्ते अथेति ॥३२॥ मुखपर्यन्तं प्रत्यङ्गे वीर्यसम्भवात्ततोऽधःकण्ठादिसंमितं न कुर्यात् ॥३४॥ अतो हि अस्माद्दण्डग्रहणकालादूर्ध्वकाले किंचिदपि न जपिष्यन्भवति । अमुत्रैव प्रागुक्ते [१, ३, २५. २७] काले दर्भपावनानन्तरमेव ॥३६॥ उद्वदति उच्चैरावेदयति । अयं ब्राह्मणो दीक्षणीयेष्टिकृष्णाजिनादिदीक्षासंस्कारेण संस्कृतः ॥३९॥ सवनकृता निमित्तेन तद्बधेनेत्यर्थः ॥४०॥१॥२॥

गृहीतस्य वचसो विसर्गकालविधानाय पुनरनुवदति वाचमिति ॥१॥ स उक्तलक्षणः प्रजापतिः पुरा स्वयज्ञसमये अहन् अहनि अदीक्षिष्ट लुङ् दीक्षितवान् कृतदीक्षः प्रजापतिः रात्रिं प्राप्तवान् दीक्षितोपलक्षितां वाचं रात्रिपर्यन्तमन्ववर्तयत् अतस्तावत्पर्यन्तं वाग्यमनं कुर्वन्दीक्षितो यावान्यज्ञः संवत्सरप्रजापत्यात्मकोऽस्ति अस्य च यावतो मात्रा परिमितिरस्ति तावन्तं सकलमप्येतदेतेन नियमेनाप्त्वा वाचं विसृष्टवान्भवति ॥४॥ अनुष्ठ्या सम्यक् ॥५॥ व्याकृतिर्व्याकरणं दैवमानुषयोर्विभागः ॥१६॥ प्रकरणात्पयोव्रतऽएव हस्तप्रक्षालनेऽयं मन्त्र इति प्राप्तौ सर्वव्रतावनेजनसाधारणतामाह स यावदिति ॥१७॥ सर्वत्रकर्तव्यत्वे कारणमाह कस्तद्वेदेति ॥१९॥ उपहन्ति उपाददीत ॥२०॥ प्राण एव न अपक्रामतीति शेषः ॥२३॥ अभिहरन्ति धनं प्रयच्छन्ति ॥२५॥ दैवीमेव वाचं वदेत् अर्थपरिस्खलनपरिणीतां (?अथपरिस्खलनंप° Cod.) संस्कृताम् । प्रसृता सर्वत्र व्याप्ता ॥२७॥ प्रसङ्गाद्दीक्षितशब्दं निर्वक्ति ॥३०॥२॥२॥

एवं वाग्यमनादयो दीक्षितधर्मा उक्ताः अवसितासु दीक्षास्वनुष्ठेयां (दीक्षितास्वनुष्ठेयी Cod.) प्रायणीयेष्टिं संविधत्ते आदित्यमिति । अदितिर्देवता अस्येत्यादित्यः न त्वादित्या देवता अस्येति ॥१॥ एवं प्रायणीयेष्टौ चरुसाध्यमादित्ययागं विधायान्यांश्चतुरो यागान्विधित्सुस्तेषां कालमाह तद्वै निरुप्तमिति निरुप्तमिति हविःसंस्कारोपलक्षणम् आदित्यस्य हविषो निर्वापप्रोक्षणाद्यासादनान्ताः संस्काराः कृता भवेयुः प्रधानदेवता च अनिष्टा (अतिकृष्टा Cod.) अकृतयागा भवति तस्मिन्काले वक्ष्यमाणाश्चतस्रो देवता यष्टव्या इत्यर्थः ॥७॥ अथ तान्यागान्पूर्ववदाख्यायिकया विधित्सुस्तत्र प्रथमयागस्य विधिमर्थवादेनोन्नयति अथेति । पथोऽनपेता पथ्या धर्मपथ्यर्थन्यायादनपेता । स्वस्तिः शोभनरूपा ॥८॥ एवमाज्यहविष्कांश्चतुरः प्रधानयागान्कृत्वा प्रथमनिरुप्तेन हविषादितिर्यष्टव्येत्याह अथ यस्याऽइति यस्मादेवं देवाः पञ्चमीमदितिमयजन् तस्मादिदानींतनोऽपि यजमानो यागसमये अदितियागं पञ्चमं कुर्यात्